Bihari Anna

Orit Zuaretz képviselő asszony *Gender Equality in Israel* c. előadásáról

Forrás:
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Orit_Zuaretz.jpg

Orit Zuaretz a Kadima párt képviselőcsoportjában immáron két éve a Kneszszet tagja, három bizottságban is részt vállal: a nőkereskedelemmel foglalkozó albizottság elnöke, a nők helyzetével foglalkozó bizottság tagja, valamint a külügyi és védelmi bizottság nem állandó tagja.[1] A Knesszet Izraeli–Magyar Baráti Tagozatának elnöke.

A képviselő asszony – egyéb magyarországi programjai mellett – a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézetében az *Israel – Politics, Economy and Beyond* című kurzus keretében tartott előadást a női egyenjogúság izraeli megvalósulásáról 2010. március 10-én.

A képviselő asszony az előadás bevezetőjében utalt az Izrael államot létrehozó nyilatkozatra, amely szerint Izraelben az egyenlőségnek meg kell valósulnia, nem szabad különbséget tenni az emberek között nemi vagy vallási alapon. Így Izrael állam létrejöttekor a nők szavazati jogot kaptak, s választás útján bekerülhettek a parlamentbe. Az első Knesszetben két nő szerzett mandátumot. A mostani Knesszet a „legnőiesebb", az eddigi valamennyi között, hiszen 22 női képviselő jutott be.

Az előadó visszatekintett az izraeli nők korábbi helyzetére is. Tradicionálisan a nők az otthoni munkával voltak elfoglalva, így volt ez a kibucokban is, így a kibucok nem a nemek egyenlőségén alapultak.

Az izraeli oktatási rendszer ma koedukált, kivéve az ultra-ortodox oktatási intézményeket, amelyekben a lányok és a fiúk külön intézményekben tanulnak. (Kimutatták egyébként, hogy az ilyen lányiskolákban a tanulók sokkal jobb eredményeket érnek el, mint a koedukált intézményekben.)

Meglepő módon a Palesztin Hatóság hatékonyabban biztosítja a nők részvételét a közéletben, mint Izrael állam. Izraelnek a Palesztin Hatósággal ellentétben nincs külön a nőkkel foglalkozó minisztériuma, s a nonprofit szervezetekkel foglalkozó minisztériuma sincs.

Az izraeli lakosság 52%-a nő, a nőknek csak 55%-a, a szekuláris női lakosságnak 85%-a dolgozik. Az izraeli zsidóság 20%-a tartozik a vallásos közösséghez, amelyeknek felfogása szerint a nőnek a helye otthon van.

Izraelnek egyetlen egy női miniszterelnöke volt: Golda Meir, akiről azt mondják, „az egyetlen férfi volt a kormányban". Átlagosan három női miniszter szerepel az izraeli kormányokban, de a védelmi, a pénzügyi és az infrastruktú-

[1] Orit Zuaretz 1967-ben született a Szovjetunióban, szüleivel 1971-ben vándorolt ki Izraelbe. Társadalomtudományból diplomázott a New Age Middle East-en. 1985 és 1988 között az Intelligence Corps-nál töltötte le katonai szolgálatát. Angolul, arabul, oroszul és héberül beszél. Férjezett, három gyermek anyja.

rával foglalkozó miniszter még sosem volt nő. Vagyis a legfontosabb minisztériumok élén egyértelmű férfi dominancia figyelhető meg. A képviselő asszony pártja, a Kadima próbál példát mutatni a nőknek a politikába való bevonása terén, a párt tagjainak 30%-a nő.

Az Izraelről kialakult általános képet árnyalni kell a nemek egyenlősége tekintetében, hiszen nem valósult meg a nemek közti teljes egyenlőség, s a vezető pozíciókba a nők nem juthatnak el, számtalan alkalommal „üvegfalba ütköznek" szakmai előrehaladásuk során. A nemek egyenlősége társadalmi kérdés – hangsúlyozta a képviselő asszony. Bebizonyosodott, hogy a nők egyenjogúsága terén nagy eredményeket elért, az egyenlőséget megvalósító országokban nagyobb prosperitás jöhet létre, s ezek az országok sikeresebbek lehetnek.

Izraelben az arab és vallásos pártok listáján nem szerepelnek nők, mindösszesze három arab nő tagja van a Knesszetnek, akik közül az egyik keresztény, míg a másik két nő muszlim vallású.

A helyhatósági testületekben is nagyon alacsony a nők részvétele, egész Izraelben csak öt női polgármester van. Az arab és vallásos falvakban és városokban a nőknek semmi esélyük sincs, hogy sikereket érjenek el a politika világában. 38 olyan önkormányzat van Izraelben, ahol a képviselőtestületben egy női képviselő se kapott helyet.

Izrael állam természetesen igyekszik haladást elérni a nők egyenjogúsága terén: egyenlő jogokat biztosító törvényeket hoznak, s védelmet nyújtanak a nőknek a munkaerőpiaci diszkrimináció-val szemben. Ennek ellenére a gyakorlatban az egyenlő munka – egyenlő bérezés elve nem működik, általában 40%-kal keres egy nő kevesebbet férfi kollégájánál, ugyanazon munkakörben. Izraelben a nőkkel való kereskedelem is súlyos probléma.

A képviselő asszony szerint Izraelben a politikai kérdéseket túlzottan katonai szempontból vizsgálják, aminek legszembetűnőbb példája, hogy a Knesszet külügyi és védelmi bizottsága egyetlen bizottság, így a külügyi és védelmi szféra nagyon összemosódik a bizottságon belül. Más országokban a külügyi és a védelmi bizottság rendszerint két külön bizottságként működik.

Az előadás következő részében különböző politikai kérdések kerültek szóba, amelyek jelenleg égető fontosságúak Izrael számára. Az előadó szerint Irán nemcsak Izraelre jelent fenyegetést, hanem az egész régióra és Európára is a rakétái miatt. A környezetvédelmi kérdések is egyre inkább előtérbe kerülnek mostanában Izraelben, főként a víz- és az energiaforrások szűkössége kapcsán. A legfrissebb észak-afrikai események is gondot okozhatnak a földgázellátás vonatkozásában. A gáz- és az olajárak emelkedése kiemelkedő jelentőségű gazdasági probléma, amivel már a Knesszet külügyi és védelmi bizottsága is foglalkozik. Az oktatással kapcsolatos kérdések közül az előadó kiemelte, hogy gondot jelent, hogy Izraelben generációk nőnek fel úgy, hogy nem tudják pontosan, mi történik a szomszédos arab államokban.

A nőknek a diplomáciában játszott szerepével kapcsolatosan az előadó emlékeztetett az 1325. sz. ENSZ-határozatra, amely kimondta, hogy a nőknek részt kell vennie a különféle tárgyaló csoportokban, de a határozat megvalósítása nemcsak izraeli, hanem általában jellemző nemzetközi méretű probléma. Az előadó rendkívül nyomatékosan hangsúlyozta, hogy mennyire fontosnak tartja – és minden erejével azon dolgozik –, hogy a nők megjelenjenek a tárgyaló-

asztaloknál, s hogy az erre vonatkozó izraeli törvényt hajtsák végre a gyakorlatban (a törvény szerint 30% kell, hogy legyen a nők aránya a tárgyalóasztaloknál). A palesztin–izraeli béketárgyalások egyebek mellett azért akadtak meg, mert nincsenek nők a tárgyalásokon. Netanjahu izraeli miniszterelnök ígéretet tett arra, hogy a tárgyalásokba be fog vonni nőket is. Nem ebbe az irányba mutat ugyanakkor, hogy legutóbb hét új nagykövetet neveztek ki Izraelben, de közülük egyik se nő.

Az egyenlőbb társadalom eléréséért sokat kell tenni: törvényeket kell hozni, azokat végrehajtani, nyomást kell gyakorolni a döntéshozókra, és a monitoring is nagyon fontos. A nőknek csatlakozniuk kell a politikai pártokhoz, jelen kell lenniük a döntéseknél, hogy befolyásolni tudják azokat. Ezek mellett javítani kell a nők készségeit is politikai részvételük hatékonyságához.

A nők szociális helyzetéről szólván a képviselő asszony elmondta, hogy Izrael államban a fizetett szülési szabadság három hónap (plusz három hónapot már nem fizet az állam). Mégis – az előadó szerint – az izraeli nők számára a karrier és a család nem összeegyeztethetetlen. Arra utalt, hogy Izraelben Európával ellentétben az átlag családban három gyerek van, míg Európában alacsony a születések száma, pedig a kormányok két-három éves fizetett szülési szabadsággal és egyéb juttatásokkal, kedvezményekkel próbálják ösztönözni a gyerekvállalást. Izraelben az Európában megszokott intézkedésekre nincs szükség.

Az előadás nemcsak őszintén és mélyrehatóan feltárta a nők helyzetét Izraelben, s világított rá a nők egyenjogúsága terén a hiányosságokra, de megoldásokat is kínált a problémák orvoslására. A képviselő asszony előadása meggyőzte a hallgatóságot arról is, hogy munkája során nagyon sokat tett és tesz a nők társadalmi elfogadottságának és politikai részvételének elősegítése érdekében.